

Keskustelun teema / Osaavan työvoiman riittävyyden turvaaminen

Ilmiön/käsillä olevan tilanteen kuvaus	Kehittämisen kärjet/haasteet/mahdollisuudet	Tavoite
<p>Työvoiman eläköityminen, tuotannolliset investoinnit, yritysten kasvu ja uusien perustaminen ovat luoneet työpaikkoja ja pahentaneet rekrytointiongelmia ja työvoimapulaa. Lokakuu 2020 – syyskuu 2021 TE-palveluihin ilmoitettiin 13035 avointa työpaikkaa (reilu 1000/ kuukausi). Syyskuun 2021 lopussa työttömiä oli 2766 ja työttömyys 8,9%, mikä on matalammalla kuin koskaan aiemmin (rakenteellisen työttömyys 62 %). Työmarkkinoille tulevien nuorten määrä on vuosittain noin 500 henkilöä eläköityviä pienempi. TKn (2021) väestöennuste: 15–64-vuotiaiden määrä vähenee vuoteen 2040 mennessä yli 21%. KEVAN eläköitymisennuste: vuoteen 2030 yli 3000 kuntatyöntekijää eläköityy (yli 38% kuntatyöntekijöistä). Kainuun väestö ei riitä avoimiin työpaikkoihin. Muillakin alueilla työvoimapula, joten Suomen ikäluokat tuskin riittävät ja tarvitaan maahanmuuttoa. Suurin työvoimapula on SOTEssa. Lisäksi paljon pulaa on rakennus-, metsä-, metalli- ja kaivannaissalan työntekijöistä, siivoojista, kodinhoitajista, teollisuuden työnjohtajista, taloushallinnon toimistotyöntekijöistä, psykologeista sekä opettajista.</p>	<p>Työelämän tarpeisiin vastaavan koulutuksen kehittäminen: kasvatusalan koulutus ratkaisemaan opettaja- ja varhaiskasvattajapulaa</p> <p>Työelämän tarpeisiin vastaavien koulutuspolkujen kehittäminen KAMK koulutuksesta KYK:n organisoimaan yo-koulukseen</p> <p>Työelämän tarpeisiin alueen veto- ja pitovoimaa vahvistavaa yo-koulutusta: Luodaan KYK:n digitaalisuutta hyödyntävää YO perustutkintokoulutusta, jossa vuosittainen sisäänotto, tutkinnot antaa KYK yhteistyöyliopistot</p>	<p>Osaavan työvoiman saatavuuden turvaaminen: 1) nopeita ratkaisuja työvoimapulaan (kasvatusalan osajien ja työntekijöiden eläköityvien tilalle uusia työntekijöitä, alan koulutusta ja tki:tä Kajaanin yo-keskukseen) 2) toimintatapoja reagoida muuttuviin työelämän tarpeisiin (koulutuspolkuja: AMK – YO) 3) vahvistaa Kainuun veto- ja pitovoimaa korkea- ja yliopistokoulutusta monipuolistamalla (Kajaanin yo-keskukseen lisää yo-perustutkintokoulutusta)</p>

Poikkihallinnollisuus: Merkitse, mihin eri ALKE-päätöksen osa-alueisiin kehittämisen kärjet liittyvät

Ilmastonmuutoksen hillintä ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen

Kestävä yhdyskuntakehitys ja toimivat yhteydet

Uudistuva elinkeinoelämä ja TKI-toiminnan vauhdittaminen

Osaaminen ja sivistys aluekehityksen voimavarana

Osallisuuden ja hyvinvoinnin lisääminen sekä eriarvoistumisen ehkäisy

Aluekehittämisen toimintamalli

Keskustelun teema / Kainuun saavutettavuuden parantaminen

Ilmiön/käsillä olevan tilanteen kuvaus	Kehittämisen kärjet/haasteet/mahdollisuudet	Tavoite
<p>Kainuun ja Itäisen Suomen liikenneinfrastruktuurille kuvaavaa on jälkeenjääneisyys verrattuna Etelä- ja Länsi-Suomeen. Tämä näkyy tieverkon ja rataverkon kunnossa, toimintavarmuudessa ja palvelukyvyssä, junaliikenteen saavutettavuudessa ja lentoliikenteen jatkuvuuden epävarmuudessa. VJS:n tavoitteena on alle 3 h matka-aika pääkaupungin ja maakuntakeskusten välillä. Kajaani – Helsinki välillä tämä edellyttää lentoyhteyttä. Koronapandemia vuonna 2020 lopetti lennot Kainuuseen kahdeksaksi kuukaudeksi. Lentoliikenne Kainuuseen jatkuu valtion kustantamana ostopalveluna elokuun 2022 loppuun saakka. Työperäinen matkustaminen vähee. Matkustajia Kajaanin reitille tarvitaan lisää matkailijoista, jotta liikennöinti on kannattavaa ja lentoyhteys pysyvä. Kainuun matkailusektorilla on erinomainen potentiaali kansainvälistyä, mikä tukee ja tarvitsee sujuvia lentoyhteyksiä.</p>	<p>Savonradan nopeuttamisen suunnittelun sisällyttäminen Väyläviraston suunnitteluohjelmaan. Vt5 suunnitteluvalmiuden parantaminen Etelä-Savon ja Pohjois-Savon alueella.</p> <p>Vt5 suunnitteluvalmiuden parantaminen Etelä-Savon ja Pohjois-Savon alueella.</p> <p>Lentoliikenteen merkityksen ja jatkuvuuden huomioiminen ja siihen liittyviin haasteisiin valmistautuminen sekä Kainuun matkailun kansainvälistymisen edistäminen vahvalla kehityspanostuksella.</p>	<p>Koko Suomen saavutettavuuden parantaminen ja kehittäminen, ja nykyisen epäsuhtaisen tilanteen korjaaminen. Itäisen Suomen junaliikenteen saavutettavuuden parantaminen ja noin viiden tunnin matka-aika henkilöjunalla Helsingistä Kajaaniin pitkällä aikavälillä. Valtatie 5 kehittämisen jatkaminen. Perusväylänpidon rahoitustason nosto (muut kuin pääväylät). Kainuun lentoliikenteellinen saavutettavuuden jatkuvuus turvataan markkinaehtoisesti tai muilla tavoilla. Kainuun matkailu kansainvälistyy matkailutuotteiden kehittämisellä, markkinointiyhteistyöllä (Arctic Lakeland) Visit Finlandin kanssa sekä kansainvälisten investointien houkuttelulla.</p>

Poikkihallinnollisuus: Merkitse, mihin eri ALKE-päätöksen osa-alueisiin kehittämisen kärjet liittyvät

☐	Ilmastonmuutoksen hillintä ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen	☐	Osaaminen ja sivistys aluekehityksen voimavarana
☐	Kestävä yhdyskuntakehitys ja toimivat yhteydet	☐	Osallisuuden ja hyvinvoinnin lisääminen sekä eriarvoistumisen ehkäisy
☐	Uudistuva elinkeinoelämä ja TKI-toiminnan vauhdittaminen	☐	Aluekehittämisen toimintamalli

Keskustelun teema / Investointien turvaaminen

Ilmiön/käsillä olevan tilanteen kuvaus	Kehittämisen kärjet/haasteet/mahdollisuudet	Tavoite
<p>Kestävän talouskasvun varmistaminen ja yritysten kilpailukyvyyn ylläpitäminen edellyttävät teollisia ja palvelualan investointeja. Kainuuseen tavoitellaan 2,2 miljardin investointeja vuoteen 2025 mennessä. Kainuun maakuntaohjelmassa linjattu maakunnan kärki-investointihanke on metsäbiotalouteen kuuluva Kaicell Fibers (KCF) Oy:n biotuotetehdasinvestointi Paltamoon (600 000 t sellutehdas, raaka-aineena paikallinen havu- ja koivukuitu sekä sahaake, myös tuotannon sivuvirtojen jatkojalostaminen alueella on mahdollista tulevaisuudessa). Hanke toteuttaa kestävän metsätalouden vihreää siirtymää ja paikallisesti kestävää kehitystä. Paikallisesti hankittu raaka-aine minimoi kuormauskerrat, kuljetusmatkat ja CO2-päästöt ja lisää Kainuun metsien jalostusta omassa maakunnassa. Uudet selluloosapohjaiset tuotteet tulevat kasvavilla markkinoilla korvaamaan uusiutumattomiin raaka-aineisiin perustuvia tuotteita. Tuotannon sivuvirtojen ympärille luodaan paikallista tutkimus- ja kehitystyötä yhdessä eri tutkimuslaitosten kanssa. KCF biotuotehtaan tuotannon aikaiset vaikutukset Suomen kansantalouteen ovat noin 955 miljoonaa euroa / vuosi ja Kainuuseen 720 miljoonaa euroa / vuosi (Pöyry 2019).</p>	<p>KCF tehdasinvestoinnin toteutettavuus selvityksen ajantasaistaminen.</p>	<p>Ajantasainen kuva KCF toteutuksen edellytyksistä ja kohdentamisesta KCF investoinnin toteutumisen varmistaminen: toimintaympäristö (muut metsäbiotalousinvestoinnit) ja tehdaskonsepti (Arbronin poisjäänti) muuttuneet – tarvitaan toteutettavuus selvityksen päivitys</p>

Poikkihallinnollisuus: Merkitse, mihin eri ALKE-päätöksen osa-alueisiin kehittämisen kärjet liittyvät

☐	Ilmastonmuutoksen hillintä ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen	☐	Osaaminen ja sivistys aluekehityksen voimavarana
☐	Kestävä yhdyskuntakehitys ja toimivat yhteydet	☐	Osallisuuden ja hyvinvoinnin lisääminen sekä eriarvoistumisen ehkäisy
☐	Uudistuva elinkeinoelämä ja TKI-toiminnan vauhdittaminen	☐	Aluekehittämisen toimintamalli